

АДАПТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ НАВЧАННЯ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕНОЇ ПОТРЕБИ ДЕРЖАВИ У РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ, ЯКІ ЗАЗНАЛИ БОЙОВОЇ ТРАВМИ

Данілевська Н. В.

Запорізький державний медичний університет МОЗ України

Вступ. Станом на кінець березня 2018 року статус учасника бойових дій отримали 329 488 осіб [1]. У більшій мірі медичний супровід демобілізованих осіб, що брали участь у бойових діях, а також, зрідка, діючих військовослужбовців, покладено на цивільних лікарів, які, у більшості випадках, не мають ані практичного, ані теоретичного досвіду праці із бойовою травмою. У зв'язку з зазначеним, повстає питання адаптації програм вищих медичних навчальних закладів України до навчання майбутніх лікарів у відповідності до запитів сучасного українського суспільства [2].

Мета дослідження: розглянути напрямки адаптації учбових програм та особливості навчання студентів вищих медичних навчальних закладів України у контексті підвищеної потреби у лікуванні та реабілітації осіб із бойовою травмою.

Основна частина. Матеріали та методи дослідження. Контент-аналіз за темою дослідження, логічний та аналітичний методи.

Результати дослідження. Проведене дослідження дозволило встановити, що сьогоденні навчальні програми цивільних вищих медичних навчальних закладів з дисциплін «психіатрія» та «медична психологія» не адаптовані до підвищеної потреби у навчанні медичних фахівців діагностиці та лікуванню бойової травми та медико-психологічним аспектам поводження із учасниками бойових дій. Зазначені навчальні програми повинні бути адаптовані щодо потреб сучасного українського суспільства і включати наступні напрямки:

– збільшення годин теоретичного викладання матеріалів з діагностики, патогенезу та лікування психічних розладів і станів психологічної дезадаптації, пов'язаних із участю у бойових діях та практичного їх засвоєння для лікарів всіх спеціальностей;

– адаптування матеріалів з діагностики, патогенезу та лікування бойової психічної травми та її відстрочених наслідків у відповідності до новітніх світових уявлень;

– включення даних щодо специфічних для бойових дій в Україні (які характеризуються неконвенціональним, гібридним характером та превалюючою часткою «інформаційної війни») психічних розладів та станів психологіч-

ної дезадаптації, асоційованих із участю у бойових діях, таких як синдром відстроченого післябойового відреагування / напруження, соціально-дезадаптаційний післябойовий синдром тощо;

– включення матеріалів щодо диференційної діагностики патологічних та адаптаційних станів у осіб, що брали участь у бойових діях; наприклад, феномену «уникнення» у рамках флешбеку та аналогічного феномену як не патологічного редуційного залишку рефлексивно-звичної поведінки.

– включення матеріалу щодо особливостей обстеження, вербальних та невербальних модусів поведінки медичного персоналу щодо осіб, які брали участь у бойових діях.

Особливості учбового процесу за дисциплінами, що розглядаються, у контексті діагностики та лікування психічних розладів та станів психологічної дезадаптації, асоційованих із бойовими діями, мають характеризуватися збільшенням частки практичного компоненту у вигляді майстер-класів з опрацювання теоретичного матеріалу.

Висновки. Існує наявна потреба у адаптації навчальних програм з дисциплін «психіатрія» та «медична психологія» у контексті діагностики, лікування та реабілітації осіб із бойовою травмою та медико-психологічних аспектах поводження із учасниками бойових дій. Запропоновано напрямки адаптації програм та особливості проведення учбового процесу з дисциплін «психіатрія» та «медична психологія».

Література

1. Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції. Інформація, яка надійшла до Служби про стан надання статусу учасника бойових дій особам, які приймали участь у проведенні антитерористичної операції станом на 29.03.2018. – Режим доступу: <http://dsvv.gov.ua/wp-content/uploads/2018/02/Informatsiya-schodo-nadannya-statusu-UBD-stanom-na-29.03.2018.docx>

2. Снегірьов П. Медичне забезпечення АТО: проблеми та шляхи вирішення // Аптека.ua. – 2014. – № 47 (968). – Режим доступу: <https://www.apтека.ua/article/314822>

ВИВЧЕННЯ МОВНОЕТИКЕТНИХ ОДИНИЦЬ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

Дегтярьова К.В.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Вступ. Оскільки «лікар – це лінгвоактивна професія» (Н.Формановська), важливу роль в опануванні іноземними студентами української мови відіграють мовноетикетні засоби – одиниці мови, за допомогою яких забезпечується вираження прийнятих і приписаних суспільством національно-специфічних правил спілкування в ситуаціях ввічливого контакту зі співрозмовником, як-от: звертання до співрозмовника, вибачення, подяка, прохання, порада, від-

мова тощо. Мовноетикетні засоби, виконуючи фатичну функцію (від англ. – phatic communication), стають засобом встановлення і / чи підтримання контакту, визначають його тональність і характер взаємин між комунікантами. Знання таких засобів і вміле володіння ними сприяє вдалому спілкуванню з дотриманням правил увічливості, вихованню в іноземних студентів потреби й готовності використовувати ці засоби у спілкуванні [1-4].